

Bundelingen vragen en antwoorden Programmabegroting 2024 Teylingen

		VRAAG	Antwoord	Beantwoord op
Nr.	Partij	Algemeen/Financiën/Paragrafen		
1	ChristenUnie	Het begrotingsdocument is als pdf niet doorzoekbaar op termen in de tabellen. Kan dit worden aangepast?	Nee, dat is technisch niet mogelijk. Deze versie van PDF heeft niet de mogelijkheid om woorden te zoeken in tabellen.	28-10-2023
2	ChristenUnie	Kan het college uitleggen waarom het weerstandsvermogen van de gemeente Teylingen vele malen hoger ligt dan de gebruikelijke ratio van 1,4?	Er bestaat geen gebruikelijke ratio. Iedere raad kan de hoogte vaststellen afhankelijk van de risicogevoeligheid die ze wil tolereren. Dit is één van de dilemma's uit het raadsprogramma.	28-10-2023
3	ChristenUnie	Wat zijn de effecten van een hoge ratio op de begroting van de gemeente?	Een hoog weerstandsratio heeft geen effect op het begrotingssaldo en de uitgaven van de gemeente. Deze ratio zegt alleen dat deze gemeente eventuele risico's kan opvangen.	28-10-2023
4	ChristenUnie	Hoe kan de hoge ratio worden aangepast naar een gebruikelijke ratio van 1,4?	Er bestaat geen gebruikelijke ratio. Iedere raad kan de hoogte vaststellen afhankelijk van de risicogevoeligheid die ze wil tolereren. Dit is één van de dilemma's uit het raadsprogramma.	28-10-2023
5	ChristenUnie	Klopt het dat een hoge algemene reserve geld kost? Wat vindt de provincie van de hoge reserve? Wat is hierop het plan van aanpak van het college?	Nee dat klopt niet, een hoge Algemene reserve kost deze gemeente geen extra geld. Uit onlangs gevoerde gesprekken blijkt dat de Provincie geen mening heeft over een reserve bij een gemeente. De hoogte van de reserve Teylingen is één van de dilemma's uit het raadsprogramma.	28-10-2023

6	ChristenUnie	Welk effect hebben alle bestemmingsreserve bij elkaar op de algemene reserve?	De algemene reserve staat los van de bestemmingsreserve. De algemene reserve is vrij besteedbaar. Een bestemmingsreserve is alleen te gebruiken voor de genoemde bestemming. Beiden zijn een onderdeel van het eigen vermogen.	28-10-2023
7	ChristenUnie	Klopt het dat IZA-reserve in 2019 zijn afgeschaft? Waarom staan deze nog in de bestemmingsreserve?	Het betreft hier een oud-budget van Teylingen opgebouwd door zorgpremies van werknemers aan zorgverzekeraar IZA, dat op dit moment voor gezondheidsbeleid voor personeel wordt ingezet. Jaarlijks wordt het nog resterende budget overgeheveld naar het volgende jaar. Als het budget uiteindelijk geheel verbruikt is, komt de reserve te vervallen.	1-11-2023
8	ChristenUnie	Klopt het dat bestemmingsreserve niet meer gebruikelijk zijn om in gemeentebegroting op te nemen? Kan het college met een voorstel komen om de bestemmingsreserve in de begroting te plaatsen?	Nee, dat klopt niet. Er zijn heel veel gemeentes die de afgelopen jaren bestemmingsreserves hebben opgenomen in de begroting. Tweede deel van de vraag is een politieke vraag	28-10-2023
9	ChristenUnie	Landen de kapitaallasten van die investeringen weer in dekkingsreserve of worden deze in de exploitatie opgenomen? Waarom wel? Waarom niet? Wat is het beste scenario voor in de toekomst?	Dekkingsreserves zijn bestemmingsreserves voor de dekking van kapitaallasten van reeds gerealiseerde investeringen van economisch nut. Deze kapitaallasten landen niet in de exploitatie. Bij wijziging van deze bestemming ontstaat er namelijk een tekort op de exploitatie, waarvoor aanvullende dekkingsmiddelen aangewezen moeten worden. Het is aan de raad om te bepalen of toekomstige kapitaallasten van investeringen via de exploitatie te laten lopen of via een dekkingsreserve.	28-10-2023
10	ChristenUnie	Het is niet te achterhalen welke afschrijvingsbudgetten vastzitten aan de investeringen. Loopt dit via exploitatie of via dekkingsreserve? Kan het	De dekkingsreserves zijn specifiek benoemd bij Reserves en voorzieningen 2024-2027 op pagina 218 in de begroting. De kapitaallasten van lopende en toekomstige investeringen buiten de dekkingsreserve om, lopen via de exploitatie.	28-10-2023

		college hierover uitleggeven en motiveren?		
11	GL/PVDA	(pag. 107) De dekking van de afvalstoffenheffing staat voor 2023 staat op 100%. Hoe kan dit met een tarief voor 2023 dat we vorig jaar lager hebben vastgesteld dan (kostendekkend) voorgesteld?	Voor de begroting 2024 e.v. wordt er gerekend met een tarief wat 100% kostendekkend is. Bij het opstellen van de programma begroting 2024 is gekeken naar de vastgestelde begroting 2023. Daarin was een 100% kostendekkende afvalstoffenheffing. De effecten van het later aangenomen amendement zijn hierin niet meegenomen. Doen we dit wel dan komt het percentage kostendekkend voor 2023 uit op 85%	1-11-2023
12	GL/PVDA	(pag. 109) De kosten van het prestatieveld inclusief kortingen is 4.437.000 euro. Kan er een uitsplitsing worden gemaakt hoe deze kosten zijn opgebouwd?	De kosten van € 4.437.000 zijn exclusief de kortingsregeling van € 400.000. Deze korting is opgenomen onder de baten. De kosten uitgesplitst: Kosten inzameling € 3.430.000 HLT bijdrage € 690.000 Perceptiekosten € 175.000 Afschrijvingen € 142.000	1-11-2023
13	GL/PVDA	(pag. 109) De baten van het prestatieveld worden elk jaar minder. Wat is de reden van de dalende lijn en hoe zijn de baten voor 2024 opgebouwd.	De baten waren in 2022 lagere geweest door het gebruik van de egalisatievoorziening. In 2022 zijn de scenario's besproken in de raad met daarin de doorkijk over de komende jaren. Daarin is aangegeven dat de kosten stijgen. Daarmee dus ook de baten. In de tabel op pagina 109 staat ook een verdere stijging voor 2024 ten opzichte van 2023. De totale baten zijn € 6.408.000. De korting is voor 2024 € 400.000. De baten zijn dan € 6.008.000	1-11-2023
14	GL/PVDA	(pag. 109) De rioolheffing lijkt niet geïndexeerd te zijn terwijl andere heffingen dat wel worden. Klopt dat of wordt de	In het integraal waterketen plan 2022 – 2026 is uitgewerkt dat het tarief met € 3 zal worden verhoogd indien de stijging van de kosten dit toelaten. Voor 2024 kon het tarief stijgen en blijft de 100% kostendekkenheid gehandhaafd. Extra indexering zou er zorgen dat de kostendekkenheid boven de 100% uitkomt wat niet is toegestaan.	1-11-2023

		indexatie teniet gedaan door besparingen?		
15	GL/PVDA	(pag. 109) De rioolheffing neemt komend jaar beperkt toe terwijl de voorziening voor onderhoud (pag. 118) langzaam leegloopt. Betekent dit mogelijk een grote stijging van de rioolheffing in de toekomst? Kan dit voorkomen worden door jaarlijks meer in de voorziening te storten en een meer geleidelijke toename van de rioolheffing te doen?	De voorziening is bedoeld om vervangingsinvesteringen van te bekostigen. Er is onderzocht hoe een 'gezonde mix' van voorziening ten behoeve van de vervangingsinvesteringen en een beperkte stijging van de rioolheffing mogelijk was. Dat is verwerkt bij het integraal water ketenplan 2022 – 2026. Het volledig bekostigen van de investeringen uit de voorziening zou in de komende jaren een zware stijging van de rioolheffing wat op een later moment afzwakt. Het doel is om de woonlasten stabiel te houden en onnodige tariefstijgingen te voorkomen.	1-11-2023
16	GL/PVDA	(pag. 101) Klopt het dat in de raming van de dividenden de laatste raming voor 2023 lineair is doorgetrokken naar de komende jaren?	De primitieve raming van de dividenden 2023 zijn inderdaad doorgetrokken naar de komende jaren.	1-11-2023
17	GL/PVDA	(pag. 115) Klopt het dat in de raming van het eigen vermogen geen rekening is gehouden met de geprognosticeerde resultaten in de exploitatie? Zou hierdoor het eigen vermogen lager uit komen te vallen?	Ja dat klopt, het eigen vermogen zou lager uitvallen met de geprognosticeerde resultaten in de komende jaren. In de toekomst nemen we de geprognosticeerde resultaten mee met de bepaling van het eigen vermogen over meerdere jaren.	1-11-2023

18	GL/PVDA	Op welke wijze zijn kosten voor verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed opgenomen in de begroting?	Deze zijn niet begroot. Alle voorstellen om dit te begroten zijn afgekeurd door de raad.	1-11-2023														
19	GL/PVDA	Klopt het dat alle indexaties hebben plaatsgevonden op basis van de afspraken uit de FKGR? Is er achtergrondinformatie hoe de percentages bij de FKGR van dit jaar tot stand zijn gekomen? We hebben deze geprobeerd te vinden maar kunnen alleen die van vorig jaar vinden.	<table><tr><td>Ontwikkeling lonen en salarissen</td><td>6,4%</td></tr><tr><td>Ontwikkeling overige kosten</td><td>9,0%</td></tr><tr><td>Gemeentelijke belastingen</td><td>9,0%</td></tr><tr><td>Subsidies</td><td>6,9%</td></tr><tr><td>Verbonden partijen:</td><td></td></tr><tr><td>- beloning werknemers</td><td>6,4%</td></tr><tr><td>- materiële budgetten</td><td>9,0%</td></tr></table> In de kadernota zijn bovenstaande indexaties opgenomen. Voor de achtergrondinformatie FKGR zie bijlage 2	Ontwikkeling lonen en salarissen	6,4%	Ontwikkeling overige kosten	9,0%	Gemeentelijke belastingen	9,0%	Subsidies	6,9%	Verbonden partijen:		- beloning werknemers	6,4%	- materiële budgetten	9,0%	1-11-2023
Ontwikkeling lonen en salarissen	6,4%																	
Ontwikkeling overige kosten	9,0%																	
Gemeentelijke belastingen	9,0%																	
Subsidies	6,9%																	
Verbonden partijen:																		
- beloning werknemers	6,4%																	
- materiële budgetten	9,0%																	
20	VVD	Open overheid Waar is de verwachting op gebaseerd dat er begin 2024 per KB bekend wordt gemaakt wanneer de eerste informatiecategorieën actief openbaar gemaakt moeten worden? Immers, zijn de eerste werkdefinities van 4 categorieën pas net	De verwachting is gebaseerd op verschillende werksessies vanuit de VNG. Onder meer sessies waar KOOP aan heeft deelgenomen. Eerder zijn al eens verwachtingen uitgesproken, maar tot op heden zijn die niet uitgekomen. Mede door de problemen rondom PLOOI. Omdat de Woo-index nu werkend is en de werkdefinities steeds verder worden uitgewerkt, zien we de verwachting daarom als iets realistischer. Het klopt dat er eerst zal worden getest. Hoe lang deze tests in beslag nemen is daarbij niet aangegeven. Omdat de gemeenten de Woo-budgetten al ter beschikking hebben en in 2023 naar HLTsamen hebben overgedragen, zijn we vanuit HLTsamen alle voorbereidingen aan het treffen waarmee in de basis aan de Woo kan worden voldaan. Doordat het structurele deel van het Woo-budget toeneemt, verwachten we niet in de knel te komen met de budgetten als de actieve	1-11-2023														

		openbaar en daar wil het ministerie naar mijn weten eerst mee testen. Afhankelijk van het antwoord op de vorige vraag: welk effect zou dit op het budget hebben als de actieve openbaarmaking van categorieën pas later in werking zal treden?	openbaarmaking van categorieën pas later in werking treedt. Hierbij blijven wij natuurlijk afhankelijk van overige omstandigheden zoals de arbeidsmarkt, de verdere uitwerking van de werkdefinities, technische eisen vanuit de Woo-index etc.																																				
21	CDA	Waar zijn de aan het jaar 2024 verbonden meerjarige budgetten voor afschrijvingen te vinden? De raad wordt namelijk gevraagd deze vast te stellen in besispunt 5.	De kapitaallasten zijn niet afzonderlijk te vinden in de begroting. Ze zitten verdeeld over de verschillende programma's en taakvelden. In de begroting presenteren we de baten en lasten conform financiële verordening. Dit houdt in dat de baten en lasten worden gepresenteerd per programma, taakveld en thema en niet op kostensoort. In de begroting wordt in paragraaf 4.2.2. de meerjarige investeringen per programma gepresenteerd. In de toekomst nemen we in deze paragraaf ook de meerjarige afschrijvingslasten per programma op. Om u voor dit jaar ook deze informatie te geven, vindt u in onderstaande tabel de opgenomen kapitaallasten per programma: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Programma</th><th>Begroting 2024</th><th>Begroting 2025</th><th>Begroting 2026</th><th>Begroting 2027</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Samenleven</td><td>€ 2.269.895</td><td>€ 2.333.807</td><td>€ 2.530.481</td><td>€ 2.490.701</td></tr> <tr> <td>2. Leefomgeving</td><td>€ 2.388.140</td><td>€ 2.889.887</td><td>€ 3.041.952</td><td>€ 3.029.919</td></tr> <tr> <td>3. Bedrijvigheid</td><td>€ 16.291</td><td>€ 16.291</td><td>€ 16.291</td><td>€ 16.291</td></tr> <tr> <td>4. Bestuur en ondersteuning</td><td>€ 105.749</td><td>€ 89.317</td><td>€ 88.853</td><td>€ 88.853</td></tr> <tr> <td>Algemene dekkingsmiddelen</td><td>€ 265.563</td><td>€ 246.147</td><td>€ 244.051</td><td>€ 237.075</td></tr> <tr> <td>Eindtotaal</td><td>€ 5.045.638</td><td>€ 5.575.449</td><td>€ 5.921.628</td><td>€ 5.862.839</td></tr> </tbody> </table>	Programma	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	1. Samenleven	€ 2.269.895	€ 2.333.807	€ 2.530.481	€ 2.490.701	2. Leefomgeving	€ 2.388.140	€ 2.889.887	€ 3.041.952	€ 3.029.919	3. Bedrijvigheid	€ 16.291	€ 16.291	€ 16.291	€ 16.291	4. Bestuur en ondersteuning	€ 105.749	€ 89.317	€ 88.853	€ 88.853	Algemene dekkingsmiddelen	€ 265.563	€ 246.147	€ 244.051	€ 237.075	Eindtotaal	€ 5.045.638	€ 5.575.449	€ 5.921.628	€ 5.862.839	1-11-2023
Programma	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027																																			
1. Samenleven	€ 2.269.895	€ 2.333.807	€ 2.530.481	€ 2.490.701																																			
2. Leefomgeving	€ 2.388.140	€ 2.889.887	€ 3.041.952	€ 3.029.919																																			
3. Bedrijvigheid	€ 16.291	€ 16.291	€ 16.291	€ 16.291																																			
4. Bestuur en ondersteuning	€ 105.749	€ 89.317	€ 88.853	€ 88.853																																			
Algemene dekkingsmiddelen	€ 265.563	€ 246.147	€ 244.051	€ 237.075																																			
Eindtotaal	€ 5.045.638	€ 5.575.449	€ 5.921.628	€ 5.862.839																																			
22	CDA	Blz. 6 start met kadernota negatief -2.594. Waar is de vergelijking met vorig jaar? Doen we het nu beter	Je kan de verschillende jaren niet met elkaar vergelijken vanwege de mutaties van de mei, september en december circulaire van het gemeentefonds die per jaar verschillend kunnen zijn. Daarnaast worden er ook per jaar diverse raadsvoorstellen met financiële impact vastgesteld.	1-11-2023																																			

		of slechter en waar zitten de verschillen?		
23	CDA	Kan de gemeente een Balans en V&W aanleveren zodat zichtbaar wordt waar de verschillen zitten tov vorig jaar.	De balans staat op pagina 213. De V&W met jaarvergelijking (overzicht baten en lasten) staat op pagina 221 e.v.	1-11-2023
24A	CDA	Klopt het dat de algemene reserve 55.300 is en niet 60.000. En zo ja wilt u dan de balans op blz. 213 daarop aanpassen?	Ja dat klopt. We gaan de Algemene reserve aanpassen met de juiste bedragen.	1-11-2023
24B	CDA	Zou u de geprognostiseerde balans van blz 213 in een groter lettertype kunnen afdrukken? Met bijvoorbeeld de activa aan de linker bladzijde en de passiva aan de rechterzijde zodat de raadsleden goed de geprognostiseerde wijzigingen in de balanssituatie duidelijk kunnen lezen. Dat geldt ook voor de begrootte V&W rekening. Het CDA zou het op prijs stellen wanneer vooraan in de begroting de geprognostiseerde balans	Zie bijlage 3 In de toekomst worden er geprognostiseerde balans en v&w opgenomen in de begroting.	1-11-2023

		en v&W rekening wordt opgenomen.		
24C	CDA	Bent u het eens dat een grafische voorstelling de leesbaarheid ook vergroot?	Dat is per persoon verschillend. Sommige mensen vinden tabellen beter te lezen.	1-11-2023
25	CDA	Welke gesprekken hebben er met de provincie plaats gevonden over het financieel ravijn?	Op dit moment vinden er nog geen gesprekken plaats over het financieel ravijn jaar.	1-11-2023
26	Partij voor Teylingen	Het weerstandsvermogen van Teylingen is 9,8, terwijl een gezond niveau al beschouwd wordt als dat op 1,4 staat. Met een lager weerstandsvermogen is er meer ruimte voor andere ontwikkelingen. Zoals het niet verhogen van de OZB met 11,5% en het niet met tientallen euro's verhogen van de afvalstoffenheffing. Op welke manier is het mogelijk om het	Iedere raad kan de hoogte vaststellen afhankelijk van de risicogevoeligheid die ze wil tolereren. Dit is één van de dilemma's uit het raadsprogramma.	1-11-2023

		weerstandsvormogen op zo'n manier te verlagen, dat je de vrijgekomen gelden kunt inzetten voor bijvoorbeeld een cultuur- en sporthal?		
27	Partij voor Teylingen	Als partners (zie pagina 172) aangeven, dat ze 16% overheadkosten vergoed willen hebben; in hoeverre kan de raad van Teylingen hier tegen stemmen, zonder dat het ten koste gaat van de door de partners uitgevoerde werkzaamheden?	Politieke vraag, dit vraagt om nader onderzoek	1-11-2023
28	Partij voor Teylingen	De overhead van de gemeente Teylingen is: 14,7%! Het landelijk gemiddelde ligt onder de 10%. Wat is/zijn de redenen voor deze extreme overheadkosten? Komt het door de structuur van de HLT-samenwerking, waardoor er allerlei onnodige extra kosten zijn?	Het percentage van het landelijke gemiddelde van onder de 10% wordt door ons niet herkend. Overheadkosten gemeenten gemiddeld 32 procent Dat blijkt uit onderzoek van adviesbureau Berenschot. Dat onderzoek werd gehouden onder 65 gemeenten over 2016. Het gemiddelde overheadpercentage ligt op 32, waarbij de verschillen uiteenlopen van 22 tot 42 procent. Ook al is dit geen uitslag van een recent onderzoek is het zeer onwaarschijnlijk dat het gemiddelde op dit moment onder de 10% ligt.	1-11-2023

29	Partij voor Teylingen	Is nog een communicatiemedewerker van 71.000 euro per jaar écht nodig?	Dit is een politieke vraag.	1-11-2023
30	Partij voor Teylingen	Wat is de huidige afschrijvingstermijn van de riolering en kan dat ook verlengd worden?	De afschrijftermijnen variëren tussen de 15 en 60 jaar. Bij het opstellen van het integraal water keten plan is kritisch gekeken naar de huidige afschrijftermijnen en deze zijn aangepast waar noodzakelijk. Het intergraal water keten plan is recentelijk opgesteld op 22-3-2022 door het bureau Arcadis. Het is onverstandig en economisch onverantwoordelijk om af te wijken van de afschrijvingstermijnen van de bepaalde technische levensduur zoals opgeschreven in dit plan. In de praktijk kan op basis van inspecties besloten worden om een riolering nog niet te vervangen en dit te verplaatsen naar een later jaar.	1-11-2023
Nr.	Partij	Programma 1 Samenleven	Antwoord	
1	ChristenUnie	Klopt het dat er geen investering zijn opgenomen voor onderwijshuisvesting? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar zijn deze terug te vinden in de begroting?	Er zijn investeringen opgenomen voor eerste inrichting en onderwijsleerpakket voor de Emmausschool (€ 27.000) en voor de Andreasschool (€ 57.000) vanwege capaciteitsuitbreiding. De afschrijvingslasten van beide kredieten die vanaf 2025 gaan lopen worden meegenomen in de kadernota 2025. In 2024 wordt een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld waarin o.a. de investeringen voor onderwijshuisvesting langjarig inzichtelijk worden gemaakt.	28-10-2023
2	ChristenUnie	Waarom is er een dekkingsreserve met name over sportcomplexen, jongerencentrum. Wat is het BME?	Sportcomplexen en jongerencentrum hebben vaak een hoge investering met daar bijbehorende kapitaallasten. Dat is de reden om het via een bestemmingsreserve te laten lopen en niet via de exploitatie. Het BME is voor een sportcomplex anders dan voor een jongerencentrum en heeft geen verband met een bestemming van een reserve.	28-10-2023

3	CDA	In het dekkingsplan wordt aangegeven dat er 201.000 euro per jaar gaat worden bezuinigd op de WMO: Waarop wordt precies bezuinigd? Wat zijn precies de voorstellen? Graag een specificatie van de voorstellen met de daarbij beoogde bezuinigingsbedragen.	Recent is in het DB van de GR ISD -na een uitgebreide consultatieronde- besloten tot het doorvoeren van een 2-tal maatregelen binnen de uitvoering van de Wmo: 1. Invoering van de voorziening Hulp b/h Huishouden light: hierdoor wordt het aantal uur per week gehalveerd (daar waar het ook verantwoord is) 2. Invoering van het bekostigingsstelsel PxQ. Beide maatregelen zijn nu in uitvoering en zullen er in 2024 toe leiden dat we de geprognoseerde kostenbesparing (ruim 200.000 euro) naar verwachting gaan realiseren. In eerste instantie worden deze maatregelen doorgevoerd bij nieuwe aanvragers en bij herindicaties. Via een 'sterfhuiskonstructie' zullen uiteindelijk nagenoeg alle Wmo cliënten onder dit nieuwe regime gaan vallen. De besparingen op de langere termijn liggen daardoor vanzelfsprekend nog hoger.	1-11-2023
4	GL/PVDA	Welke middelen voor armoedebestrijding vanuit de gemeente zelf en vanuit het Rijk die in 2023 bestaan, lopen af en zijn dus niet opgenomen in de begroting voor komend jaar?	In de begroting voor komend jaar zijn de Rijksmiddelen voor de uitbetaling van energietoeslag niet opgenomen. In 2023 zijn kosten gemaakt met de aanpak energiearmoede. De middelen voor deze aanpak ontvangen wij als Specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk (budgetneutraal). Vanuit de gemeente zijn er geen middelen die aflopen.	1-11-2023
5	GL/PVDA	Worden volumeontwikkelingen meegenomen in de meerjarenramingen van programma's? Met andere woorden: wordt bijvoorbeeld in de uitgaven voor WMO in 2026 rekening gehouden met vergrijzing of in de OZB inkomsten met de oplevering van nieuwbouw? Dat laatste	In de begroting is voor WMO rekening gehouden met een verwachte toename in gebruik van 1% per jaar vanwege vergrijzing.	1-11-2023

		lijkt wel het geval. Dat eerste twijfelen we over.		
6	CDA	Weinig zicht op onderwijs, waar kunnen we dit onderwerp precies terugvinden.? Diverse onderwerpen hangen samen met onderwijs. Kunt u deze onderwerpen bundelen met bijbehorende bedragen zodat duidelijk word wat de gemeente Teylingen besteedt aan zaken die met onderwijs te maken hebben? - Leerlingenvervoer) Is zo verwoord in goede bedoelingen - Leerplicht) dat we ons afvragen of het meetbaar is hoe we - Onderwijshuisvesting) iets bereiken? Wij zien dit in de toekomst graag concreter beschreven, m.a.w. "Waar	Het onderwijs komt terug in een aantal pijlers van de Maatschappelijke Agenda. De ambities op het domein onderwijs staan onder meer in opgave 5 opgroeien en opvoeden. Op pagina 30 van de begroting staan de ambities beschreven en wat we daarvoor gaan doen. In tabel 2.1.11 vindt u overzicht van de kosten opgenomen in de begroting.	1-11-2023

		wil de gemeente Teylingen naartoe?"		
7	Partij voor Teylingen	De huishoudens met een inkomen net boven de 130% vallen buiten alle ondersteuningsregelingen . Op welke manier kan de gemeente Teylingen hen financieel wél ondersteunen? Bijvoorbeeld door het optrekken van het percentage naar 150%, waar het gaat om ondersteuningsvoorzieningen?	Deels politiek deels technische vraag. Antwoord op de technische vraag: Het klopt dat de inkomensgrens voor de meeste minimaregelingen op 130% van bijstandsniveau zijn. Waar mogelijk wordt maatwerk toegepast. Bijvoorbeeld bij de energietoeslag waar ook een maatwerkbudget is. Bij regelingen zoals het Jeugdfonds sport en cultuur en Stichting Leergeld wordt ook maatwerk toegepast. Bij deze regelingen wordt ook gekeken naar het besteedbaar inkomen.	1-11-2023
8	Partij voor Teylingen	Hoe kan de gemeente Teylingen financieel stimuleren, dat er in iedere groep 8 op de basisscholen EHBO-training wordt gegeven?	Dit is een politieke vraag.	1-11-2023
9	Partij voor Teylingen	Waar het gaat om huisvesting voor onderwijs: er is geen geld gereserveerd voor de toekomstige bouw van scholen, klopt dat? Is het dan ook waar, dat er de komende jaren vele miljoenen euro's op ons afkomen voor de realisatie	In Teylingen is geen reserve onderwijshuisvesting aanwezig. Alle investeringen gaan via een raadsvoorstel en dekking komt uit de algemene middelen. De gemeente heeft een zorgplicht om te voorzien in adequate onderwijshuisvoorzieningen en krijgt daarvoor ook niet geoormerkte middelen vanuit het rijk. In 2024 wordt er een nieuwe integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP) opgesteld. Uit het IHP volgt welke investeringen de komende jaren benodigd zijn voor onderwijshuisvesting. Daar is nu nog geen concrete inschatting van te maken, want dat is afhankelijk van de middelen het IHP opgestelde inventarisatie en de daaruit voortvloeiende te kiezen scenario's. Op korte termijn is concreet te benoemen dat er voor 2024 een investeringskrediet wordt aangevraagd voor	1-11-2023

		van nieuwe schoolgebouwen? Heeft het college enig idee hoe dat betaald moet worden?	het realiseren van een schoollocatie voor 2 scholen en een sportvoorziening in de nieuwe wijk Nieuw Boekhorst.	
10	Partij voor Teylingen	Hoe kunnen we specialistische zorgkosten, die uit de klauwen lopen en waar de gemeente Teylingen volledig financieel verantwoordelijk worden gesteld, beter binnen de perken houden?	Dit is een politieke vraag	1-11-2023
Nr.	Partij	Programma 2 Leefomgeving	Antwoord	
1	GL/PVDA	Bij de investeringen kunnen we niets vinden over de investeringen met betrekking tot afval. Bijvoorbeeld voor ondergrondse containers in de wijk (zie eerder gestelde technische vragen). Waar kunnen we deze vinden?	In de programmabegroting 2023 is een investeringskrediet opgenomen van 1.5 miljoen. Doordat deze in 2023 beschikbaar gesteld is, komt deze niet terug in de toekomstige begrotingen maar onder andere in de tussentijdse rapportage en de jaarrekening. Dit verwachting is dat dit krediet in 2026 wordt afgesloten. De afschrijvingslasten van dit krediet komen pas in 2027 op taakveld riool terecht.	1-11-2023
2A	VVD	We hebben op 21 februari 2023 ingestemd met het mobiliteitsplan waarin projecten werden ingedeeld in een aanpak	Het uitvoeringsprogramma is voor een deel al uitgevoerd en voor een deel in uitvoering.	1-11-2023

		NU (t/m 2025), projecten STRAKS (2026 t/m 2030) en projecten LATER (na 2030). In de begroting zie ik op p. 59: "Vaststellen en uitvoeren van het uitvoeringsprogramma mobiliteit, als een onderdeel van het Mobiliteitsplan. Het programma wordt ingepast in de beleidscyclus van de Omgevingswet. In het uitvoeringsprogramma worden maatregelen voorgesteld voor 2024 en verder." en ik zie (p. 60) ook staan: "Op basis van een tweejaarlijkse ongevallenrapportage stellen we een werkplan op om de ongevallenlocaties met prioriteit aan te pakken." 1)Hoe verhouden het genoemde werkplan en het uitvoeringsprogramma zich tot de beoogde tijdlijn in het mobiliteitsplan?		
--	--	--	--	--

2B	VVD	2)Ik begrijp dat een UP een uitvoering van het mob.plan is, alleen betekent dit geen vertraging als we het UP pas ruim een jaar na het mob.plan gaan opstellen?	Ja, het is nodig de maatregelen die nog niet aangepakt zijn in een uitvoeringsprogramma te zetten. Daarbij is afstemming nodig met beheer. De aanleg van riolering en het vervangen van het wegdek zijn momenten voor het zoeken van afstemming. Een en ander wordt samengevoegd en zal in 2024 aan de raad gepresenteerd worden.	
2C	VVD	3)En lopen we voor de 'projecten nu' dan nog op schema om deze t/m 2025 aan te pakken?	Ja, we hebben voor de “projecten nu” veel uitgevoerd of zijn we aan het uitvoeren. Bijvoorbeeld in combinatie met de maatregelen voor de HOV lijn Noordwijk – Voorhout – Sassenheim – Lisse – Schiphol.	
2D	VVD	1) Is het werkplan om ongevallenlocaties met prioriteit aan te pakken bedoeld voor locaties die nieuw uit die tweejaarlijkse ongevallenrapportage komen? Want in het mob.plan hadden we de 'usual spots' al in beeld toch?	Inderdaad blijkt uit een eerste inventarisatie dat er geen nieuwe locaties bijgekomen zijn die snel aandacht vragen. In de op te stellen ongevallenrapportage geven we aan welke locaties aangepakt zijn en zullen gaan worden.	
3	VVD	Waar zit de enorme daling aan grondexploitatiekosten in op p. 76? Nieuw Boekhorst?	Het verschil wordt verklaard door onderstaande ontwikkelingen: In de begroting van 2023 is het laatste jaar van de GREX Hooghkamer opgenomen en de GREX Bloementuin. De GREX Bloementuin loopt voor een beperkt deel nog door in 2024 en 2025.	1-11-2023

			De GREX Nieuw Boekhorst is vastgesteld op 26 oktober 2023 door de raad. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 waren deze cijfers nog niet verwerkt in de begrotingscijfers van 2024 en verder.	
4a	GL/PVDA	In de tussenrapportage van HLT-samen staat dat het rijk voor de komende vijf jaar middelen vrijgemaakt om de capaciteit voor het uitvoeren van het klimaat- en energiebeleid te vergroten (CDOKE) teneinde de doelen voor 2030 te halen. Dit heeft geleid tot het opzetten van een integraal programma fysieke duurzaamheid. Er staat ook dat de besluitvorming omtrent het programma dit najaar plaats zal vinden. Mijn vragen: - Wat houdt dit integrale programma '<i>fysieke duurzaamheid</i>' in? - ?	Duurzaamheid is een breed begrip en om duidelijk te zijn over de verwachtingen wordt in dit programma benadrukt dat het gaat om duurzaamheid in de fysieke leefomgeving. Duurzame ontwikkeling wordt hier gedefinieerd met de bekende definitie van Gro Harlem Brundtland als de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voldoen in gevaar te brengen. Uiteraard wordt steeds de brug geslagen naar naar sociale duurzaamheidsaspecten. Deze zijn echter geborgd in de Maatschappelijke Agenda. Om de effectiviteit en wendbaarheid van het programma te borgen en tegelijk een integrale aanpak mogelijk te maken, zijn een duidelijke afbakening en heldere structuur nodig. Het programma zal zich daarom richten op de drie pijlers Energietransitie, Toekomstbestendige leefomgeving (klimaatadaptatie en biodiversiteit) en Grondstoffen en circulariteit. Op deze onderwerpen komt er veel Europees en landelijk beleid op de gemeenten af en is een duidelijke lokale vertaling nodig. Ook vertonen de 3 pijlers veel inhoudelijke samenhang en vergen ze een actieve stakeholderbandering; zowel richting inwoners, als naar het bedrijfsleven, maatschappij en regionale samenwerkingspartners. In bijgaand plaatje kunt u zien welke SDG's direct hieronder vallen.	1-11-2023

			SDG's <table><tr><th>Energietransitie</th><th>Toekomstbestendige leefomgeving</th><th>Grondstoffen en circulariteit</th></tr><tr><td>7. duurzame en betaalbare energie</td><td>6. schoon drinkwater</td><td>12. duurzame consumptie en productie</td></tr><tr><td>13. klimaatverandering aanpakken</td><td>15. herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit</td><td>8. fatsoenlijke banen en economische groei</td></tr><tr><td></td><td>11. veilige en duurzame steden</td><td>14. bescherming van zeeën en oceanen</td></tr><tr><td></td><td>3. gezondheid en welzijn</td><td></td></tr><tr><td colspan="3">9. innovatie en duurzame infrastructuur</td></tr></table>	Energietransitie	Toekomstbestendige leefomgeving	Grondstoffen en circulariteit	7. duurzame en betaalbare energie	6. schoon drinkwater	12. duurzame consumptie en productie	13. klimaatverandering aanpakken	15. herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit	8. fatsoenlijke banen en economische groei		11. veilige en duurzame steden	14. bescherming van zeeën en oceanen		3. gezondheid en welzijn		9. innovatie en duurzame infrastructuur			
Energietransitie	Toekomstbestendige leefomgeving	Grondstoffen en circulariteit																				
7. duurzame en betaalbare energie	6. schoon drinkwater	12. duurzame consumptie en productie																				
13. klimaatverandering aanpakken	15. herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit	8. fatsoenlijke banen en economische groei																				
	11. veilige en duurzame steden	14. bescherming van zeeën en oceanen																				
	3. gezondheid en welzijn																					
9. innovatie en duurzame infrastructuur																						
4b	GL/PVDA	Krijgen we hierover dit jaar nog een raadsvoorstel?	De afgelopen maanden is gefocust op de inrichting, structuur en bemensing van het Programma. Hierover wordt u afhankelijk van het vergaderschema eind van het jaar / 1e kwartaal 2024 geïnformeerd. Daarna komen we bij u terug met de inhoudelijke aspecten / opgave en uitvoering.	1-11-2023																		
4c	GL/PVDA	Is het geld voor het programma 'fysieke duurzaamheid' ook in de begroting opgenomen	Ja, op pagina 76	1-11-2023																		
5	GL/PVDA	In de eerdere voortgangsrapportage werd bij het punt E2 onder 'Energiebesparing' gesproken over de mogelijkheden van aardwarmte. Dit zou een	Is mondeling toegelicht																			

		mooie optie kunnen zijn voor Nieuw-Boekhorst. In de begroting lees ik onder E2 in paragraaf 2.2.7 nu niets meer over aardwarmte. Ik zou ook verwachten dat de gemeente dan praat met de ontwikkelaars van deze geothermie: Shell, Firan en D4. Maar kijkend in de begroting dan zie ik deze bedrijven niet genoemd staan in het tabelletje met samenwerkingspartners. Technische vraag: wordt er nog gekeken naar de mogelijkheden van aardwarmte?		
6	Partij voor Teylingen	De gemiddelde zoektijd sociale huurwoning is 22,8 maanden. Hoe lang is deze gemiddelde zoektijd, als de urgentiegevallen niet worden meegerekend?	In 2022 geldt in Holland Rijnland een gemiddelde zoektijd voor alle geslaagden van 35 maanden. Als de bemiddelden (urgentie, bijzondere doelgroep, statushouder, calamiteitenregeling e.d.) worden afgetrokken, dan is de gemiddelde zoektijd 36 maanden. (Bron: Jaarcijfers woonruimtebemiddeling Huren in Holland Rijnland 2022)	1-11-2023
7	Partij voor Teylingen	Hoe zit het met de langetermijnplanning voor de sportfaciliteiten, zoals Zwembad Wasbeek, dat in 2030 afgeschreven is?	Dit is een politiek vraag	1-11-2023

Nr.	Partij	Algemene Dekkingsmiddelen	Antwoord	
1	CDA	Budget communicatie: graag een gespecificeerd overzicht van de communicatiebudgetten van de afgelopen 4 jaar	Zie bijlage 1	28-10-2023